

fosfor

MET OF ZONDER PAPIEREN: MIGRANTEN HEBBEN RECHTEN!

INHOUD

FOCUS

Arbeidsmigranten in Zuid-Afrika

p. 3 - 5

INTERVIEW

Leven als Zimbabweaan
in Zuid-Afrika

p. 6

IN BEWEGING

p. 7 - 8

NIEUWS UIT HET ZUIDEN

Lesbische vrouwen in Cuba

p. 9 - 10

WERELDKKEUKEN

Quinoasalade met citrusdressing

p. 10

SPOTS OP

Marieke Kindt

p. 11

AGENDA

p. 11

Colofon

Deze publicatie kadert in het beleid inzake educatieve initiatieven rond ontwikkelingsamenwerking van de Provincie Vlaams-Brabant

PROVINCIE
VLAAMS • BRABANT

Samenstelling en (eind)redactie: Isabel Wagemans
Vormgeving: sp.a grafische dienst
Drukkerij: Druk in de Weer. Gedrukt met vegetale inkt op 100% gerecycleerd papier.
Met de medewerking van Anna Ushamba, Annuschka Vandewalle, Stiene Billen en Wim Leysens
Alle foto's zijn © fos, tenzij anders vermeld.

fosfor (m.&o.; g.mv., stofn.) [Lat. Phosphorus (Morgenster, Venus) < Gr. Phosphoros (lichtbrenner), licht ontvlambaar chemisch element dat in de natuur veelvuldig in verbinding met andere lichamen voorkomt]

Wil je **fosfor** niet langer ontvangen? En het milieu en ons budget een plezier doen? Geef ons een seintje, en dan verwijderen wij je uit ons adressenbestand.

Grasmarkt 105 bus 46
1000 Brussel
tel. 02 552 03 00
fax 02 552 02 96
info@fos-socsol.be
www.fos-socsol.be
rek.nr BE16 0000 0000 7474

Edito

Beste lezer,

Mijn buurvrouw is een van de sympathiekste mensen die je je kan voorstellen. Daarom schrok ik onlangs van haar woordkeuze, toen ze vertelde dat haar schoonzoon op zijn werk wordt afgedankt en dat hij vervangen wordt door twee 'vreemde luizen'. Op haar beurt stond zij ervan te kijken dat ik daarvan schrok. Toch was ze het helemaal eens met mijn antwoord: dat het in ieders belang is dat die mensen - het ging over Kosovaren - in waardige omstandigheden en aan een waardig loon kunnen werken, in hun eigen omgeving maar ook hier bij ons. Het gaat immers niet om 'luizen' die zich tot levensdoel gesteld hebben om het werk van andere hardwerkende mensen af te pakken. Mensen die migreren doen dat meestal uit bittere noodzaak. Ze vluchten voor oorlogen, voor natuurrampen, voor dictaturen ... en ja, ook voor onredelijk lage lonen.

Volgens de Internationale Organisatie voor Migratie zijn er wereldwijd 192 mil-

joen migranten. Die staan niet allemaal voor onze deur - een indruk die kan ontstaan als je kranten- en televisienieuws een beetje volgt. Maar dat beeld klopt niet. Somali's vluchten naar Kenia, Palestijnen naar Saoedi-Arabië en Filipino's naar de Emiraten. De grootste migratiestromen vind je in het Zuiden. Vraag het maar aan onze Zuid-Afrikaanse partners, die samenwerken met een Zimbabweaanse landarbeidersvakbond. Samen strijden ze tegen vooroordelen, maar vooral tegen uitbuiting van alle werknemers, met of zonder papieren.

Annuschka Vandewalle
Algemeen Secretaris
fos - socialistische solidariteit

mijn gedacht ... mijn gedacht... mijn gedacht...

Stelling -->

"Migranten komen naar hier om te profiteren van de sociale voorzieningen en nemen het werk af van de lokale bevolking."

© reporters

"Inzake tewerkstelling van migranten scoort België het slechtst binnen Europa. Dit voedt de verkeerde perceptie dat migranten enkel uit zijn op onze sociale uitkeringen. Sinds 1974 geldt in België een economische migratiestop uit niet-EU-landen. Aspirant-migranten kunnen sindsdien enkel nog via asiel en gezinshereniging België binnenkomen. Hierdoor laat je vooral mensen toe die moeilijk aan de bak zullen komen. Bovendien worden migranten nog al te vaak gediscrimineerd. Als we een rechtvaardige samenleving willen, moeten we inzetten op een inclusieve samenleving gestoeld op gelijke toekomstperspectieven en sociaal-economische gelijkheid."

Meryame Kitir, Federaal volksvertegenwoordiger, gemeenteraadslid Maasmechelen, arbeidster Ford Genk

"Op onze boerderij werken er geen migranten. Zij zijn meer geconcentreerd op bedrijven bij de grenzen en in grote steden. Ik denk niet dat ze onze jobs afpakken, maar ik weet wel dat ze zeer lage lonen aanvaarden. Dat heeft gevolgen voor ons, Zuid-Afrikanen, want we zullen gedwongen worden om die zeer lage lonen te aanvaarden, en dat is niet rechtvaardig."

Willie Fortuin, landarbeider en vakbondsmilitant bij Sikhula Sonke (SiSo), Zuid-Afrika

Word fan van fos-socialistische solidariteit op www.facebook.com/fossocsol en zet de discussie verder!

ARBEIDSMIGRANTEN IN ZUID-AFRIKA:

De deur staat open voor uitbuiting

Het is de taak van vakbonden om het voor alle werknemers op te nemen. Dus ook voor werknemers zonder papieren. Dat is een delicate zaak, want de angst voor deportatie werpt vele barrières op. Hoe pak je dat aan?

Theresa (fictieve naam) is een alleenstaande moeder van drie kinderen. Ze is van Zimbabwe naar Zuid-Afrika getrokken en zegt waarom: "Als ik niet was weggegaan uit Zimbabwe, dan zouden mijn kinderen nu niet naar school kunnen gaan. Mijn loon als politieagent was onvoldoende om in al onze behoeften te voorzien. Maar hier in Zuid-Afrika worden we ondergewaardeerd. Men betaalt ons zeer weinig voor ons werk." Theresa is één van de naar schatting minstens anderhalf miljoen Zimbabweanen die in Zuid-Afrika wonen en werken, en daarmee 5% van de actieve bevolking uitmaken.

De meeste Zimbabweanen zijn gevlucht voor het politiek geweld na de verkiezingen van 2008 in hun land. Maar de voorbije tien jaar za-

gen ook miljoenen mensen uit Mozambique, Swaziland en andere buurlanden zich door gebrek aan werk en door structurele armoede gedwongen om elders werk te zoeken. Veel migranten kwamen in Zuid-Afrika terecht op landbouwbedrijven, in de bouw, als huishoudhulp, in de kleinhandel, in de horeca en zelfs in de prostitutie.

Krotten en zwembaden

Sinds het koloniale tijdperk zijn de zuidelijke Afrikaanse landen aan elkaar verbonden met een systeem van arbeidsmigratie, met Zuid-Afrika als voornaamste bestemming omwille van zijn rijke ondergrond en bijhorende mijnen.

"Migrantenarbeid speelde historisch een wezenlijke rol in de

mijnindustrie en in de ontwikkeling van de Zuid-Afrikaanse economie in zijn geheel. Zuid-Afrikaanse ontginningsbedrijven gingen actief op zoek naar arbeiders uit Malawi en Mozambique, wat door het Zuid-Afrikaanse apartheidsregime en het koloniaal bewind in Mozambique vergemakkelijkt werd. Mijnbedrijven zijn bijzonder rijk geworden op de kap van arbeidsmigranten, die beschamend weinig betaald werden en het recht niet hadden om bijvoorbeeld een vakbond te vormen," zegt Shawn Hattingh van **fos**-partner Ilrig, een centrum dat onderzoek en vorming verricht voor vakbonden.

Vandaag is Zuid-Afrika nog steeds de hoofdbestemming voor arbeidsmigranten uit zuidelijk Afrika

>>

Zimbabweaanse oproerpolitie op weg naar een politieke bijeenkomst.

In de rij voor regularisatie

en Oost- en West-Afrika. Ze komen terecht in het land met de grootste ongelijkheid tussen arm en rijk ter wereld. Slechts 41% van de mensen op actieve leeftijd heeft een job. De helft van de werkenden verdient minder dan 2500 rand (ongeveer 250 euro) per maand. Het nationaal inkomen bestaat voor 45% uit winsten.

"In mensentaal betekent dit dat een kleine minderheid een luxe-leven leidt met rianten huizen, zwembaden, zaken en investeringen en topfuncties in de staat. De meerderheid van de mensen woont in krotten en levert dagelijks een strijd om aan voedsel of water te geraken," aldus Shawn.

Misbruik

Veel arbeidsmigranten komen in de meest lamenteuze en ontorende (werk)omstandigheden terecht. Ze krijgen af te rekenen met onmenselijke behandeling in immigratiecentra, met racisme, met onveilige werk- en woonomstandigheden en seksueel misbruik. Schrijnende verhalen over misbruik van migranten halen de media.

Een deel van het probleem is hoe arbeidsmigranten bekeken worden. Een groot deel van de maatschappij staat negatief tegenover hen, en beschuldigt hen ervan hun jobs af te pakken.

"Deze perceptie wordt door de media, de elite en de politici gepromoot. Zowel het ANC als de oppositiepartij Democratic Alliance hebben in het verleden al bijzonder beroerde xenofobische uitspraken gedaan. Deels is dat een manier om de aandacht af te leiden van de echte redenen voor

de werkloosheid in Zuid-Afrika: de manier waarop het kapitalisme werkt in dit land," zegt Shawn Hattingh. Het hoeft dus helaas niet te verwonderen dat migranten openlijke uitgescholden worden op het werk en zelfs wanneer ze bijvoorbeeld op gezondheidsdiensten een beroep doen.

"Ze schelden ons uit en dreigen ons in elkaar te slaan"

In 2008 vonden 60 mensen, voornamelijk buitenlanders, de dood tijdens racistische aanvallen. In 2010 dreigde de xenofobie weer op te flakkeren na de Wereldbeker Voetbal en sommige migranten verlieten Zuid-Afrika uit angst daarvoor. "Ze schelden ons uit en dreigen ons in elkaar te slaan. We leven in angst want we weten nooit wat er ons te wachten staat," zegt de Zimbabweaanse landarbeider Kudakwashe Moyo, die in een houten hut op een landbouwbedrijf woont.

Een onderzoek van de Universiteit van de Westelijke Kaap toont aan dat de situatie van Zimbabweaanse werknemers op commerciële landbouwbedrijven in Zuid-Afrika bijzonder kritiek is.

Sommige boeren betalen slechts 250 rand (25 euro), vijf keer minder dan het minimumloon van 1.253 rand per maand. Tegen dit soort uitbuiting protesteren, is geen optie voor de migranten. Zolang ze geen verblijfsvergunning hebben, kan de werkgever hen altijd bij de politie aangeven en kunnen ze gedepor-

teerd worden. De werkgevers kunnen zich dat veroorloven zolang er voldoende mensen zijn die geen andere keuze hebben dan aan hun voorwaarden te werken.

Angst voor deportatie

De angst voor deportatie maakt ook het organiseren van deze mensen zeer moeilijk. "Het is voor de arbeidsmigranten om allerlei redenen zeer moeilijk om bij de vakbond te gaan. Nochtans willen ze dat zeer graag, maar ze zijn heel erg bang voor deportatie," zegt Patricia Dyata, algemeen secretaris van de Zuid-Afrikaanse landarbeidersvakbond SiSo, partner van fos.

Wanneer ze over een verblijfsvergunning beschikken, hoeven ze niet meer bang te zijn dat de werkgever hen bij de politie aangeeft en kunnen ze ook bij een vakbond aansluiten. De regularisatiecampagne die de Zuid-Afrikaanse overheid georganiseerd heeft, was mede daarom een veelbelovend initiatief. De campagne was bedoeld voor Zimbabweanen zonder papieren: zij konden tot eind 2010 een verblijfsvergunning aanvragen. Andere nationaliteiten zouden later volgen. Nu blijkt dat slechts 277.000 Zimbabweanen van de geschatte anderhalf miljoen een aanvraag hebben ingediend, een kleine minderheid dus.

Hoeveel Zimbabweaanse landarbeiders in Zuid-Afrika zullen aan een tijdelijke verblijfsvergunning geraken? En waarom zijn er zoveel niet in geslaagd om een aanvraag in te dienen? Dat zijn enkele van de vragen die de Zimbabweaanse landarbeidersvakbond Gapwuz, eveneens partner van fos, in samenwerking met SiSo wil onderzoeken.

Protest tegen racisme

Vakbondsleidster Patricia Dyata (links)

Vakbondsleider Gift Muti

Gift Muti, algemeen secretaris van Gapwuz, legt uit: "Eens we weten hoeveel Zimbabweanse landarbeiders papieren hebben, en in welke gebieden ze geconcentreerd zijn, kunnen we hen beter mobiliseren en laten aansluiten bij SiSo. De arbeiders zijn meer geneigd om bij een vakbond te gaan als ze een verblijfsvergunning hebben en geen schrik moeten hebben voor deportatie." Deze onderzoeks- en organisatieplannen zijn er gekomen tijdens een uitwisseling die **fos** vorig jaar organiseerde tussen beide vakbonden.

Netwerken

Patricia Dyata verwacht ook veel van SAFWN, het netwerk van landarbeidersvakbonden voor heel zuidelijk Afrika. "Migranten worden slecht behandeld door de andere werknemers en door de werkgevers. De Zuid-Afrikaanse regering doet niets om hen dezelfde werken woonomstandigheden als de andere werknemers te garanderen. Daarom rekenen we op het regionale netwerk:

dat is het juiste niveau van waaruit we druk kunnen uitoefenen op overheden en om Waardig Werk een centraal punt in het migratiebeleid te maken. Onze kracht schuilt in onze grote aantallen," aldus Patricia.

"Vakbonden moeten strijden tegen eng nationalisme"

Ze verwijst daarbij naar de gezamenlijke Suikercampagne die in de hele regio gevoerd wordt om de wantoestanden op suikerbedrijven aan te kaarten. "Via het netwerk kunnen we solidariteit opbouwen onder landarbeiders in heel zuidelijk Afrika. Het netwerk moet ons in staat stellen om landarbeiders te organiseren en voor hun rechten op te komen vanuit een regionaal perspectief."

Enkel vakbonden en eendracht kunnen de situatie veranderen, vindt

ook Shawn Hattingh van Ilrig: "Vakbonden moeten alle arbeiders organiseren, ongeacht hun verblijfsstatuut. De vakbonden moeten de eenheid onder de werknemers benadrukken en de arbeidsmigranten betrekken. Vakbonden moeten strijden tegen eng nationalisme. Ze moeten de Zuid-Afrikaanse werknemers overtuigen dat de migranten hun broers en zussen zijn, en dat de echte vijanden degenen zijn die hen uitbuiten en werknemers tegen elkaar opzetten. Dan alleen kan je de werkomstandigheden voor alle werknemers verbeteren."

Hij voegt er een voorwaarde aan toe. Arbeidersbewegingen moeten sterker worden. Iets dat enkel kan door strijd te leveren. Alleen dan kunnen ze waardig werk voor allen afdwingen, racisme bestrijden en bedrijven en de staat dwingen om een einde te maken aan racisme en slechte arbeidsvoorwaarden. Zonder massale druk van vakbonden is de staat niet geneigd om zijn migratiebeleid te herzien of om VN-conventies te ondertekenen.

"Werknemers moeten er niet op rekenen of hopen dat de staat of de werkgevers op een dag voor waardig werk zullen zorgen of het racisme zullen stoppen. Werknemers zijn op zichzelf aangewezen om deze strijd te winnen en om veranderingen af te dwingen bij staat en werkgevers," besluit hij.

Anna Ushamba,
fos-medewerker in Zuid-Afrika
Isabel Wagemans,
redactioneel medewerker

Bronnen: IPS News en Solidar

Hebben arbeidsmigranten rechten?

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens geldt voor iedereen, of je nu papieren hebt of niet. De Verenigde Naties hebben bovendien ook een conventie goedgekeurd over de Rechten van Alle Arbeidsmigranten en hun Familieleden.

Deze conventie zegt dat iedereen op het werk dezelfde behandeling en voorwaarden moet krijgen, ongeacht zijn of haar nationaliteit. Dezelfde conventie kent wel meer rechten toe aan legale dan aan illegale migranten, maar stelt ook dat de basisrechten van mensen zonder papieren moeten gerespecteerd worden, zoals bij iedereen. De meeste landen die deze conventie ondertekend hebben, zijn landen waarvan heel wat inwoners migreren, zoals Mexico, de Filipijnen, Turkije etc. Op deze wijze willen ze hun burgers in het buitenland beschermen. De landen die veel arbeidsmigranten ontvangen, zijn heel wat minder happig om hun rechten te garanderen. Zuid-Afrika heeft de conventie nog niet ondertekend, net zoals de Arabische Golfstaten en de meeste Westerse landen. Werk aan de winkel, ook bij ons!

LEVEN ALS ZIMBABWAAN IN ZUID-AFRIKA

“Ik ben bang om gedepORTEERD te worden”

Edgar is 30 jaar en werkt op een landbouwbedrijf in Stellenbosch. Hij is een van de vele honderdduizenden Zimbabweanen die op zoek gingen naar een beter en veiliger leven in buurland Zuid-Afrika.

Vier jaar geleden besloten Edgar en zijn vrouw om het woelige Zimbabwe te verlaten en hun kans te wagen op de arbeidsmarkt in buurland Zuid-Afrika. Edgar is een fictieve naam, gezien zijn situatie wil hij anoniem blijven.

Waarom kwam je naar Zuid-Afrika

Ik ben samen met mijn vrouw in 2007 naar hier gekomen, toen de situatie in Zimbabwe zeer slecht was. We hoopten hier beter werk te vinden. Ik ben landbouwdeskundige en mijn vrouw is gediplomeerd leerkracht. Ik dacht dat ik een job als landbouwmanager zou vinden, gezien mijn diploma. Maar fatsoenlijk werk vinden in Zuid-Afrika is niet gemakkelijk, heb ik geleerd. Eerst werkte ik bij een bouwbedrijf in Strand, maar de lonen waren zeer laag en bovendien moesten we op de vlucht voor het racistisch geweld in 2008. We zijn niet gewond geraakt en we hadden niet veel bezittingen, dus we konden snel op deze boerderij terecht, waar het relatief rustig is.

Hoe is het werk nu hier?

Ik werk als chauffeur op het bedrijf.

Mijn vrouw werkte hier in het huishouden. Het transportwerk is veel beter dan het werk bij de Chinezen in de bouwsector. De lonen waren daar zeer laag en ik kon nauwelijks geld naar huis sturen. Mijn vrouw is teruggekeerd naar Zimbabwe, omdat ze als leerkracht in Zimbabwe uiteindelijk hetzelfde verdient als hier. Het is beter dat ze terug daar is. Doorgaans stuur ik geld op om eten te kopen, het schoolgeld voor de kinderen te betalen, en ook voor de andere familieleden. Normaal gezien ga ik twee keer per jaar naar huis in Zimbabwe.

Ben je lid van een vakbond?

Helemaal niet. Ik ben een buitenlander hier en het is heel moeilijk om bij een vakbond te gaan. Ik ben bang om gedepORTEERD te worden of om mijn job te verliezen. Misschien gaan er dingen veranderen, want de overheid heeft ons de mogelijkheid gegeven om ons verblijf hier in Zuid-Afrika te regulariseren. Ik heb mijn aanvraag voor een werkvergunning ingediend, maar nog niets gehoord van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Ik hoop dat ik de vergunning krijg.

Heb je hier vrienden of familie?

Ja, ik heb een aantal vrienden en familieleden hier in Stellenbosch, ik bezoek hen nu en dan. Op deze boerderij heb ik een vriend die ook uit het buitenland komt, uit Burundi. Hij werkt als bewaker. Mijn Burundese vriend is nog niet naar huis geweest sinds hij hier is. Hij telefoneert doorgaans naar zijn familie.

Wat zijn je toekomstplannen?

Ga je nog terug naar Zimbabwe?

Zeker, er is niets beter dan thuis. Ik zou graag teruggaan als de economische en politieke situatie in Zimbabwe verbetert. Als er volgend jaar verkiezingen gehouden worden en de MDC* wint, ga ik terug en zoek ik werk in Zimbabwe. Het is nooit gemakkelijk om in een ander land te wonen.

**Anna Ushamba,
fos-medewerkster in Zuid-Afrika**

* Movement for Democratic Change: de partij die het opneemt tegen de ZANU-PF van dictator Robert Mugabe en heel wat repressie te verduren krijgt.

Jaarverslag

VOORWOORD

DIRK VAN DER MAELEN, Voorzitter

ANNUSCHKA VANDEWALLE, Algemeen Secretaris

Beste lezer,
Recht op gezondheid
en waardig werk: dat waren ook in 2010
de strijdpunten waar we samen met
onze partners in Vlaanderen en
in het Zuiden voor gingen.
In deze middenkatern geven we
een kleine bloemlezing uit de resultaten
die ons werk vorig jaar opleverde.

Dat jaar stond in het teken van Waardig Werk. In Vlaanderen zetten we immers voor het tweede jaar op rij onze schouders onder de campagne 'Werknemers zijn geen gereedschap'. En ook in het Zuiden werken we samen met onze partners aan de rechten waar werknemers naar snakken. Vooral op het vlak van vrijheid van vereniging en het erkennen van vakbonden door overheden en werkgevers, zagen we de nodige doorbraken.

Maar ook het toegankelijker maken van gezondheidsdiensten is iets waar we met onze partners voor ijverden, met resultaten die gezien mogen worden. Dit alles zou niet mogelijk zijn zonder de steun en inzet van sympathisanten zoals jij. Daarvoor willen we jou, mede namens onze partners, hartelijk bedanken!

CAMPAGNE WAARDIG WERK Werknemers zijn geen gereedschap, daar blijven we op hameren!

De helft van de werkende mensen in de wereld verdient minder dan 1,5 euro per dag. Als ze zwanger, ziek of oud worden, staan ze op straat zonder inkomen. Nochtans bestaan er internationale spelregels die uitbuiting verbieden. Alleen moeten die regels ook toegepast worden. Daar hamerden we in 2010 op, samen met het ABVV en de andere vakbonden, en met een coalitie van ngo's onder de vleugels van 11.11.11.

Meer dan 167.000 mensen ondertekenden de petitie en eisten hiermee het recht op waardig werk wereldwijd op. Binnen tientallen bedrijven werden 'gedragscodes' afgesloten met aandacht voor waardig werk wereldwijd, onder impuls van de vakbondsvertegenwoordigers. Dat de boodschap aansloeg, bleek ook uit de grote vraag naar campagnemateriaal, dat mensen gebruikten op 1-mei-vieringen, binnen hun vereniging of in hun bedrijfscafetaria. Bedankt aan iedereen die zich hiervoor heeft ingezet!

In actie voor hun partner!

Dankzij fos hebben tal van organisaties uit de socialistische beweging een partnerschap met een gelijkaardige organisatie uit het Zuiden. Dat geeft een concrete invulling aan internationale solidariteit en leidt tot tal van interessante uitwisselingen en tot initiatieven om de partner te steunen of om een bepaalde problematiek aan te kaarten.

Zo hield de Bond Moyson Oost-Vlaanderen een 'Bowling voor Bolivia'. Met De Voorzorg Limburg ontwikkelden we een lespakket over het leven van een Mozambikaanse jongere. De Federatie van Socialistische Mutualiteiten van Brabant ontmoetten Maria Quishpe, de mede-oprichtster van de Beweging van Vrouwen voor het Leven in Ecuador. Ook Bond Moyson West-Vlaanderen had zijn partner te gast in de persoon van Fatima Shabodien, hoofd van het Zuid-Afrikaanse Women on Farms Project. De Voorzorg Antwerpen gaf heel wat ruchtbaarheid aan de fietstocht van loketmedewerkster Fanny Daems naar de Noordkaap. De opbrengst van deze gesponsorde tocht ging naar EHBO-kisten voor de partner in Peru. Stuk voor stuk initiatieven die tonen dat onze beweging verbonden en solidair is met het Zuiden!

2010 Jaarverslag

Partner op bezoek!

Sinds 2005 heeft de Bond Moyson West-Vlaanderen een partnerschap met Women on Farms Project (WFP) in Zuid-Afrika.

In 2010 werd de solidariteitsband versterkt door het bezoek van WFP-verantwoordelijke Fatima Shabodien. Fatima was de centrale gast in een rondetafelgesprek voor ex-

perten in gezondheidszorg. In Zuid-Afrika staat immers een nieuwe Nationale Ziekteverzekering in de steigers. Om deze sociaal en toegankelijk te maken en uit handen van de private sector te houden, gaan ze het debat aan met de overheid.

Daarnaast was er ook een lunchgesprek met Fatima dat door een 70-tal vrijwilligers en personeelsleden van de Bond Moyson werd bijgewoond. Tel daarbij tal van bezoeken, en we kunnen spreken van een geslaagde uitwisseling die de partners dichter bij elkaar bracht. Via intranet krijgen de personeelsleden maandelijks korte nieuwsberichtjes om op de hoogte te blijven van het reilen en zeilen van hun partner. Het is belangrijk om de verbondenheid te behouden in aanloop naar de inleefreis naar Zuid-Afrika, gepland in 2013.

Dankjewel vrijwilligers!

Campagnestands opzetten, campagnemateriaal verspreiden, debat- of filmavonden organiseren: het zijn maar een paar voorbeelden van hoe onze vrijwilligers meewerken aan ons sensibiliseringswerk.

Mensen die vrijwillig meewerken aan en met onze organisatie zijn van onschatbare waarde, en verdienen dan ook begeleiding en omkadering. Een extra halftijdse werkracht heeft zo'n omkadering uitgewerkt en onze bestuursorganen hebben zich daarover gebogen.

Een verhaal dat zeker vervolgd wordt!

2015... De Tijd Loopt!

fos maakt deel uit van verschillende netwerken, zo ook van de coalitie '2015... De tijd loopt!'.

Samen met de andere coalitieleden voerden we campagne om duidelijk te maken dat de uitvoering van de Millenniumdoelstellingen niet langer op zich kan laten wachten. Volgens die doelstellingen, ondertekend in 2000 door 191 landen, moet de armoede in de wereld tegen 2015 gehalveerd zijn. Om de wereldleiders te laten zien dat het wachten lang genoeg geduurd heeft, organiseerden we samen de 'Wacht mee' campagne. Het hoogtepunt daarvan was de 'Wachtnacht' op het Gentse Sint-Pietersplein op 11 september, enkele dagen voor de VN-top, waar meer dan 10.000 mensen kwamen meewachten. Ook de komende jaren blijft **fos** actief binnen deze coalitie en blijven we mee actie voeren voor het behalen van de Millenniumdoelstellingen tegen 2015 ... want de tijd loopt!

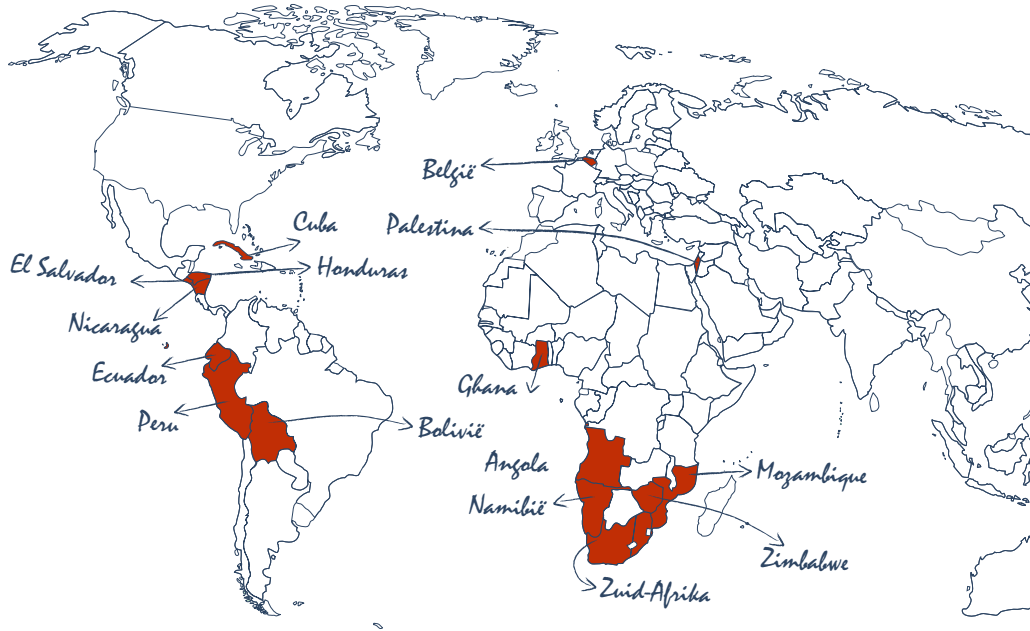

fos in het Zuiden: protesta con propuesta

Verschillende partners uit Latijns-Amerika en Afrika hebben in 2010 fos en de socialistische beweging bezocht.

Ze kwamen getuigen over hoe zij samen met het brede publiek opkomen voor het behoud en de uitbouw van sociale bescherming. Zo voeren onze partners in Latijns-Amerika de controle op de gezondheidsdiensten van de overheid op.

Sociale netwerken en gezondheidspromotoren protesteren tegen de slechte kwaliteit van de diensten. En ze bieden een alternatief, in de vorm van wetsvoorstellen. Dit noemen ze 'Protesta con Propuesta'. Alternatieven bieden vereist kennis, vaardigheden en uiteindelijk politiek werk. Ook daarin steunen we onze partners!

PALESTINA collectieve ontslagen aan banden gelegd

Het recht op waardig werk is één van de basisrechten dat door internationale verdragen gegarandeerd wordt. Onder andere de Universele Verklaring Rechten van de Mens geeft iedere persoon de garantie op het recht op werk, op rechtvaardige arbeidsvoorwaarden en bescherming tegen werkloosheid.

Collectieve - en individuele - willekeurige ontslagen achtervolgen de Palestijnse werknemers als een plaag. Als gevolg van een juridische leemte in de Palestijnse Arbeidswet zijn ze hiertegen niet beschermd. Tal van werknemers in verschillende sectoren werden op willekeurige basis ontslagen en van hun rechten beroofd.

Onze partner, het Democratic Workers Rights Center, hielp vakbonden om hiertegen actie te voeren. Dankzij de vele mobilisaties bleven honderden banen gespaard. De onafhankelijke vakbond FIUP, eveneens partner van fos, overlegt met de wetgevende raad over mechanismen om het arbeidsrecht te wijzigen en de willekeurige ontslagen op te volgen.

Degelijke geneesmiddelen in El Salvador

Onze partner Amsati, de vrouwenvereniging binnen een coöperatieve boerenorganisatie in El Salvador, zette vorig jaar tien nieuwe gemeenschapsapotheekjes op.

Daardoor kunnen nu al 16.000 families aan degelijke en goedkope geneesmiddelen geraken. Deze apotheekjes worden beheerd door gezondheidscomités met mensen uit de lokale gemeenschap. Zij ondernemen ook sensibiliseringsacties over het correct gebruik van geneesmiddelen en sluiten samenwerkingsakkoorden af met lokale gezondheidsdiensten zodat ze niet in elkaars vaarwater terechtkomen.

De gezondheidscomités van Amsati hebben zich bovendien ingeschakeld in het de Alliantie tegen Privatisering van Gezondheid, een nationaal netwerk dat strijdt tegen de corruptie en nalatigheden in de lokale gezondheidscentra. Amsati steunt ook de inspanningen van ACCPS om de wetgeving op de geneesmiddelen te hervormen.

2010 Jaarverslag

CUBA Noodhulp & rehabilitatie

Eind 2008 trokken twee krachtige orkanen een spoor van vernieling door Cuba. In de westelijke provincie Pinar del Rio steunde **fos** de federatie van boerencoöperatieven ANAP bij de heropbouw van zes coöperatieven. De werken startten eind december 2008 en werden op 24 juni 2010 afgesloten. In elk van de zes coöperatieven werden één varkens- en één koeienstal gebouwd. Ook werd in elke coöperatieve 1 ha uitgerust met een irrigatiesysteem voor de groenteteelt en 3 ha met een systeem van sproei-irrigatie voor andere gewassen.

De resultaten van deze investeringen zijn al merkbaar. Vooral de productie van melk en groenten ging de hoogte in. Ook op het eiland Isla de la Juventud steunde **fos** een rehabilitatieproject, dat de productiecapaciteit van 1.096 landbouwers, georganiseerd in 21 coöperatieven, moet herstellen. Dit gebeurt door het plaatsen van koelinstallaties voor tijdelijke opslag van de oogsten, en van een kweekstation voor zaden en planten.

ZUID-AFRIKA - landarbeidsters nemen gezondheid in eigen handen

Women on Farms Project (WFP) komt op voor de belangen van de landarbeidsters op de fruitplantages en wijngaarden van de westelijke Kaapprovincie. Ze werken aan de emancipatie van de vrouwen, doen aan gezondheidsvoorlichting en strijden voor gelijkwaardigheid in de woon- en werksituaties. Van hun 31 gezondheidsteams worden er 9 ondersteund door **fos**. Die 9 teams bereiken naar schatting 180 families, ongeveer 1.080 personen. De teams zetten eigen acties op. Zo was één team actief tijdens de Borstkankermaand, een ander team organiseerde het protest tegen het werken op pas met pesticiden besproeide velden.

Veel landarbeidsters kennen nu beter hun rechten, maar ze hebben nog ondersteuning nodig om die rechten af te dwingen. WFP zelf is actief binnen een aantal invloedrijke organisaties zoals het Gender Justice Forum, waar ze de belangen van landarbeidsters op de reguliere gezondheidsagenda blijft houden. In november 2010 was Fatima Shabodien, hoofd van WFP, te gast bij Bond Moyson West-Vlaanderen (zie p. 8).

© reporters

PERU Huishoudwerksters hameren op Waardig Werk in Genève

“Ongeveer 70% van de huishoudwerksters in Peru wordt mishandeld door hun werkgevers,” vertelt Leddy Mozombite, voorzitter van de vakbond van huishoudarbeid(st)ers van de regio Lima (Sintrahol). “Zeker als ze bij hun werkgever inwonen, kunnen ze geen kant op. Ze werken meestal zonder contract en zijn ook niet aangesloten bij de sociale zekerheid. Vaak zijn ze nauwelijks geschoold en hebben ze een laag zelfbeeld. Bijgevolg kennen ze hun rechten niet en durven ze er ook niet voor opkomen,” aldus Leddy.

Het is een groep die uitermate moeilijk te organiseren is omdat hij onzichtbaar is. Toch is dat precies wat Sintrahol, de belangrijkste vakbond in de sector, elke dag opnieuw doet. Vandaar dat Leddy in juni 2010 naar Genève is gegaan voor de conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie. Ze nam er deel aan de onderhandelingen over een internationale conventie over de rechten van de huishoudarbeid(st)ers. Met de hulp van **fos** zal Sintrahol zijn ledenaantal proberen te verhogen en een permanente juridische dienstverlening uitbouwen.

Jaarverslag

{ FINANCIEEL VERSLAG

***f**os* geeft jullie graag de financiële info voor het jaar 2010.

Activa

Vaste activa	605.939
Vlottende activa	1.819.296
Totaal van de activa	2.425.235

Passiva

Eigen vermogen	889.839
Schulden en voorzieningen	1.535.396
Totaal van de passiva	2.425.235

Kosten 2010

Huisvestingskosten	10.133
Computermaterialen	15.377
O&H burelen	8.709
Werkingskosten	104.235
Personeelskosten	672.324
Afschrijvingen waardeverminderingen	25.317
Belastingen	1.012
Financiële kosten	27.804
Subsidies <i>f</i> os werking Noord & Zuid	5.097.646
Totaal	5.962.556
Saldo van het boekjaar	- 717

Opbrengsten 2010

Diversen	82.736
Gemeenschappelijke Actie	48.686
Giften	170.887
Subsidies	5.651.828
Andere bedrijfsopbrengsten	4.912
Financiële opbrengsten	2.790
Totaal	5.961.839

*f*os sluit het boekjaar 2010 af met een licht negatief resultaat van 717 euro

2010 Jaarverslag

UITGAVEN

fos heeft een gemiddeld jaarinkomen van 6 miljoen euro.

Gemiddeld 81% van de middelen gaat naar het Zuiden. Hiermee steunen we partnerorganisaties op basis van gemaakte afspraken en plannen.

We besteden 4% van de middelen aan Noordwerking.

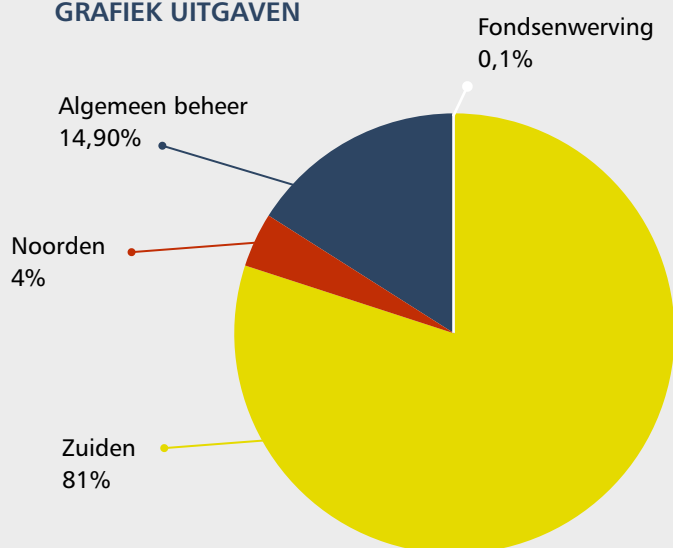
Zo'n 0,1% besteden we aan fondsenwerving. Gemiddeld 14,90% van onze middelen wordt gespendeerd aan algemeen beheer.

UITGAVEN PER REGIO

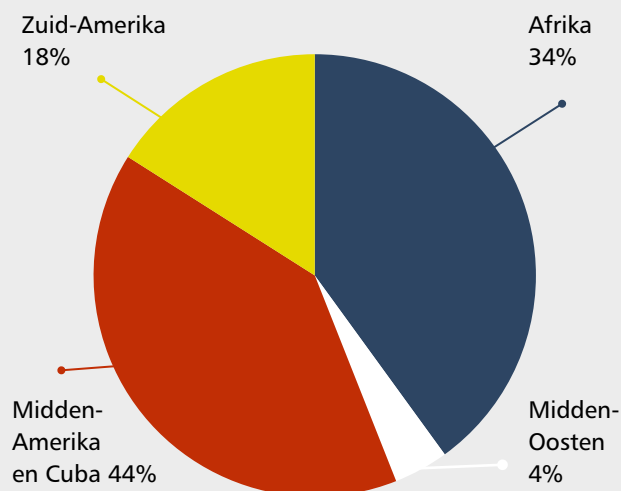
Voor elke 100€ die naar het Zuiden gaat, gaat naar:

Afrika	34,06 euro	34%
Midden-Oosten	3,90 euro	4%
Midden-Amerika & Cuba	43,59 euro	44%
Zuid-Amerika	18,45 euro	18%

GRAFIEK UITGAVEN

GRAFIEK CONTINENTEN

Jaarverslag

DONOREN

Om toegang te krijgen tot subsidies (EU, DGOS) voor projecten in Noord en Zuid, moet **fos** zelf instaan voor een deel van de middelen. **fos** kon in 2010 rekenen op de steun van:

Particulieren

Het Provinciebestuur van:

- Antwerpen
- Limburg
- Vlaams-Brabant
- Oost-Vlaanderen
- West-Vlaanderen

Stads- en gemeentebesturen:

- Geraardsbergen
- Kapellen
- Herk-de-Stad
- Sint-Truiden
- Meise
- Schoten
- Destelbergen
- Zonhoven

Diverse organisaties en bedrijven:

- 11.11.11
- Firma Van OS via CFP
- CFP
- Stichting Antoon Spinoy
- P&V
- Multipharma
- TMVW
- Voedingssector Sociaal Fonds
- Petroleumsector Sociaal Fonds
- Vrienden voor Cuba
- EED (Evangelische Entwicklungsdienst)

Eigen achterban:

- ABVV West-Vlaanderen
- ACOD Openbare Diensten
- ACOD Ministeries
- Algemene Centrale
- Bond Moyson West-Vlaanderen
- Bond Moyson West-Vlaanderen Jeugddienst
- NVSM
- **sp.a**
- Werkerswelzijn Brugge
- **curieus** West-Vlaanderen
- **curieus** Mortsel
- De Voorzorg Antwerpen

Voor de financiering van de projecten en samenwerking in Noord en Zuid, kon **fos** rekenen op steun van:

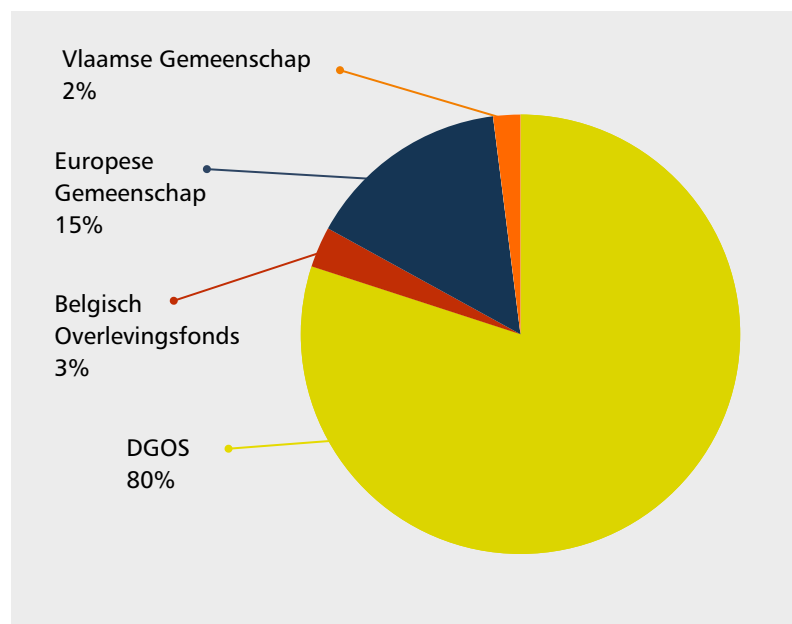
- Federale Overheid, Directie-Generaal voor Ontwikkelingssamenwerking - DGOS
- Europese Gemeenschap
- Vlaamse overheid

2010 Jaarverslag

HERKOMST VAN FINANCIERING

cfr. jaarverslag pag. 112-113

Verslag 2010

De rekeningen van **fos** boekjaar 2010 werden nagezien door het auditbureau Ernst & Young.

De jaarrekening en het revisoraal verslag werden neergelegd op de algemene vergadering van 16 juni 2011 en kunnen geraadpleegd worden op de website van **fos** op www.fos-socsol.be

De jaarrekening werd ook neergelegd bij de Nationale Bank van België, waar alle cijfers vrijblijvend kunnen worden opgevraagd.

Wie graag een uitgebreid jaarverslag (115 blz.) in de bus krijgt kan dit aanvragen bij info@fos-socsol.be of op tel. **02 552 03 00**

Hongersnood bedreigt miljoenen mensen Dringend noodhulp nodig - stort nu!

Waarschuwingssystemen voorspelden een jaar geleden dat acute voedselschaarste in de maak was in de Hoorn van Afrika. Helaas hebben beleidsmakers, inclusief donoren, te weinig preventieve maatregelen getroffen.

"Toch is dit geen tijd voor cynisme. Voedselhulp redt mensenlevens. Zowel de regering als burgers kunnen hierbij helpen," aldus **sp.a**-kamerleden **Marleen Temmerman** en **Dirk Van der Maelen** die het voortouw nemen om in de eerste plaats de regering maar ook burgers tot actie aan te zetten.

Stort je bijdrage op rekeningnummer **000-0000074-74** of **IBAN BE16 0000 0000 7474 (BIC: BPOTBEB1)** van **fos** in Brussel, met vermelding '**Hoorn van Afrika**'. Wij bezorgen jouw gift aan lokale organisaties via onze Duitse zusterorganisa-

tie Arbeiter Samariterbund (ASB). Zij zijn permanent actief in de Hoorn.

ASB werkt vanuit dezelfde invalshoek als **fos**: werken met lokale organisaties van mensen die zelf de beslissing namen om zich te organiseren om hun rechten af te dwingen. De lokale mensen en organisaties beslissen dus zelf wat hun noden zijn en kunnen controleren of de middelen goed besteed worden.

Net als **fos** is ASB lid van de Europese koepel Solidar. Alle leden van Solidar scharen zich achter ASB omdat het zo'n degelijke organisatie is. In het

© reporters

verleden zetten we een gelijkaardige samenwerking op voor steun aan Sri Lanka na de tsunami.

Dag van de Internationale solidariteit

In onze geglobaliseerde wereld is er nood aan wederzijds begrip, aan ontmoeting en aan mogelijkheden om elkaar beter te leren kennen en te zien als bondgenoten, niet als concurrenten!

De **Dag van de Internationale Solidariteit** van het ABVV West-Vlaanderen draagt daartoe bij en is het jaarlijks treffen voor al wie begaan is met internationale samenwerking. Met wie kan je het daar beter over hebben dan **sp.a**-senator en gynaecologe **Marleen Temmerman**? Zij is de centrale gast in het

debat in de avond. Vanaf 13u starten er tal van activiteiten voor het hele gezin: bunkerbezoek - heksenwandeling - muzikale wandeling - smultocht - kinderanimatie - optredens - muziekmuseum - wijngaard six - fotoreportage Cuba - kof-fietafel - avondmaal.

WANNEER? 29 oktober 2011 - **WAAR?** Muziekcentrum Dranouter - Dikkebusstraat 234 - Dranouter

DEELNAMEPRIJS? €15 voor activiteit + maaltijd - **INFO & INSCHRIJVINGEN?** 056 26 82 79 - prov.sec@abvv-wvl.bew

in beweging

Proeven van Zuid-Afrika op een andere manier

Wie Zuid-Afrika zegt, zegt natuur, diversiteit, Nelson Mandela, de strijd tegen apartheid... een strijd die nog niet tot het verleden behoort, want de gevolgen van de apartheid zijn tot op vandaag een realiteit. Bijvoorbeeld op de boerderijen van blanke eigenaars rond Kaapstad. Daar ondervinden de zwarte landarbeiders nog maar weinig van het einde van de apartheid.

Daarom werkt 'Women on Farms Project' met hen aan emancipatie, informeren ze hen over hun rechten, organiseren ze hen in gezondheidsteams. Een organisatie die de warme steun geniet van **fos** en Bond Moyson West-Vlaanderen. Wil je hen ook steunen en tegelijk van een (h)eerlijke Zuid-Afrikaanse maaltijd genieten? Wil je meer weten over het hedendaagse Zuid-Afrika, over het recht op gezondheid wereldwijd? Dan mag je deze thema-avond niet missen!

WANNEER? 18 november 2011 van 19u tot 22u - **WAAR?** Moysoncentrum - Pr. Kennedypark 2 - Kortrijk - **DEELNAMEPRIJS?** € 10 met VIVA-pas / € 15 zonder VIVA-pas - **INSCHRIJVEN?** tel. 056 230 357 - martine.verbrugge@socmut.be of tel. 050 447 942 - peggy.vandaele@socmut.be

Hoe maak je het? Gezond leven en eten in Ecuador!

Rie Vermeren, culinair antropologe, neemt je tijdens deze kookworkshop mee naar Ecuador. We beginnen met een interessante, mooie en beknopte voorstelling over het dagelijks leven, de muziek en de kledij. Daarna gaan we zelf aan de slag en maken we samen heerlijke geurende stoofpotjes, kruidige minestrass, krokante nachos, zoete aardappelen, lekkere bakbananen, ... heerlijk!

Ook gezondheid in Ecuador staat op het menu. De Federatie van Socialistische Mutualiteiten van Brabant heeft via **fos** immers een partnerschap met twee Ecuadoraanse organisaties die de mensen verenigen en opkomen voor gezondheid.

WANNEER? 15 november 2011, 19u00 – 22u30 - **WAAR?** Educatief Centrum VIAC vzw, Fabriekstraat 3, Liedekerke - **DEELNAMEPRIJS?** € 25 lid FSMB of VIVApashouder, € 32 geen lid FSMB of niet-VIVApashouder - **MEEBRENGEN** snijplankje, mesje, keukenhanddoek - **INSCHRIJVEN?** viva-sv@fsmb.be of 02 546 14 01

Mozambikken voor Mozambique

Heel wat vrijwilligers en personeelsleden van De Voorzorg Limburg toonden dit voorjaar hun hart voor Mozambique. In afdelingen, loketten en kantoren verkochten ze van april tot juni de zogeheten 'Mozambik'. Duidzenden van deze kartonnen pennen gingen de deur uit en dit leverde maar liefst 1.750 euro op. Dat bedrag is bestemd voor de Mozambikaanse boerenorganisatie Ucama, partner van

fos. Ucama is gestart met een programma voor het oprichten van gezondheidskernen. Deze teams van vrijwilligers zorgen ervoor dat de boerengemeenschappen hun rechten kennen op vlak van gezondheidszorg en geven ook gezondheidsvoorlichting. In elk van de acht gezondheidskernen zijn er ook enkele vrijwilligers die chronisch zieken thuis verzorgen. De nood aan vorming en aan EHBO-kits voor deze vrijwilligers is zeer hoog. In naam van onze partner: hartelijk bedankt voor jullie inzet!

Lesbische vrouwen in Cuba doorbreken de stilte

Vijfendertig vrouwen zitten te wachten in de voortuin van een mooi, pas gerestaureerd burgerhuis in Havana, Cuba. Het huis is het hoofdkwartier van Cenesex, het Nationaal Centrum voor seksuele Opvoeding, partner van fos.

De vrouwen maken deel uit van een vrijwilligersgroep van lesbische vrouwen. Ze krijgen vanavond de première te zien van "De stilte doorbreken". In deze documentaire zien ze zichzelf op het scherm verschijnen met hun verhalen: waarom het belangrijk is om steun bij elkaar te zoeken, waarom het belangrijk is om als groep naar buiten te treden. Na afloop geven de aanwezigen zichzelf een warm en welverdiend applaus. We spraken met **Nery Lázaro Álvarez**, links vooraan op de foto, die voor Cenesex werkt en de vrijwilligersgroepen begeleidt.

Wat mogen we onder zo'n 'vriendschapskring' verstaan?

De vrouwen komen samen om te spreken over seksuele gezondheid, discriminatie, zelfrespect, enz. Maar ze komen ook naar buiten als groep om te ijveren voor het recht op seksuele diversiteit en om de bestaande sociale barrières te doorbreken. De bal is aan het rollen gegaan in 2002, toen Mariela Castro, de directrice van

Cenesex, een brief uit Santiago de Cuba ontving. Dat is het begin geweest van de eerste vriendschapskring. Intussen zijn er al drie groepen en er staat een vierde in de steigers.

Hoe begeleid je hen?

Op vraag van de vrouwen zelf heeft Cenesex in 2007 aan **fos** een project voorgelegd om deze vrouwen bij te scholen tot promotoren,

"We willen dat men ons als gelijkwaardig beschouwt"

zodat zij sterker in hun schoenen staan en een boodschap van sociale verdraagzaamheid kunnen uitdragen. Intussen hebben we al vier van deze cursussen georganiseerd. Het is belangrijk dat de vrouwen zichzelf kunnen uitdrukken en hun verhaal kunnen doen. Daarom werken we veel met participatieve methodieken. Het zijn de leden zelf van deze groe-

pen die zichzelf bijscholen tot promotoren voor seksuele gezondheid en diversiteit.

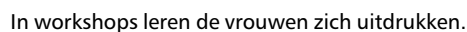
En wat doen zij zoal als promotoren?

Ze werken in wijken, bedrijven, onderwijsinstellingen en gevangenissen. Daarvoor hebben we de folder 'Verschillend en toch gelijk(waardig)' uitgewerkt. De vrouwen organiseren ook socioculturele activiteiten, zoals een maandelijks filmvoorstelling, een literair café, ze vieren verjaardagen, enz. Verder grijpen we alle gelegenheden aan om deel te nemen aan openbare activiteiten, zoals de Internationale Vrouwendag op 8 maart. Een belangrijke dag is 17 mei, de internationale dag tegen homofobie. Dit jaar hebben we die gevierd met een festival in Santiago de Cuba.

In 'De Stilte Doorbreken' doe je zelf ook een opmerkelijk getuigenis.

Door de vormingen en het contact met deze groepen van gewone vrou-

>>

Wat heb jij zelf geleerd uit deze ervaring?

wegens de homofobie. Alleen als je deze thematiek in je hart draagt, kan je dit werk doen. Het heeft moed gekost om de film 'De Stilte Doorbreken' te maken, maar tegelijk hopen we allemaal dat die door zoveel mogelijk mensen bekeken wordt. Enkel door de stilte te doorbreken, zullen we respect krijgen.

De DVD 'De Stille Doorbreken', voorlopig enkel in Spaanse versie, kan bij fos ontleend worden voor gebruik op info- en vormingssessies.

Quinoasalade met citrusdressing

Bereiding --> Kook de quinoa 10 minuten of zo lang als beschreven op de verpakking --> Meng voor de dressing de olie met het limoen- en sinaasappelsap --> Voeg de paprika's en de knoflook toe en een snuifje zout --> Snijd de komkommer in de lengte in twee en schep er met een lepeltje het zaad uit. Snijd in plakjes van een halve centimeter en voeg samen met de tomaat, uitjes en kruiden toe aan de quinoa --> Schenk de dressing over de salade en schep goed om --> Breng eventueel op smaak met wat zout --> Smakelijk!

Onze werking in het Zuiden en in Vlaanderen is enkel mogelijk door de inzet van heel wat mensen voor en achter de schermen.

Spots op

MARIEKE KINDT

WOONPLAATS: Destelbergen
BIJ fos: zetelt namens fos in de Gemeentelijke Raad Ontwikkelingssamenwerking van Destelbergen

WAT HOUDT DIT IN? Enerzijds verdedigen wij in de commissie het subsidiedossier. Maar we gaan ook naar de mensen toe. We willen hen iets aanbieden, iets vertellen. fos vertelt een verhaal over het Noorden en het Zuiden tegelijk. Overal zijn er verliezers. Dezelfde mechanismen liggen aan de oorsprong van de problemen en ook van de oplossingen. Dit jaar doen we nog een stand op twee rommelmarkten en op Leven in 't Park in Destelbergen, samen met andere socioculturele verenigingen. Op 9 oktober organiseren we samen met Curieus een fietstocht.

HOE BEN JE DAARMEE BEGONNEN? Vroeger, als kind was ik met mijn ouders actief bij 11.11.11 Roeselare. In Destelbergen ben ik gemeenteraadslid voor sp.a. Zo heb ik fos leren kennen.

WAAROM VIND JE HET BELANGRIJK OM DIT TE DOEN? Je kan nooit een maatschappelijk verhaal vertellen zonder te kijken naar de hele wereld. Vanuit de partij en met de vakbond wil ik het ganse plaatje brengen. Mijn motivatie haal ik dus uit mijn eigen leven, ik wil voor iets opkomen, en mijn grootste drijfveer is de solidariteit. fos is voor mij belangrijk juist door haar socialistische invalshoek. Socialisme gaat voor mij niet alleen om het materiële, maar vooral om de waardigheid van mensen, en dat krijg je van het moment dat je rechten verdedigt. fos maakt dat mee mogelijk, structureel en mondiaal.

agenda...agenda...agenda...agenda...agenda...agenda

Voor meer informatie over deze en andere activiteiten:

surf naar onze website www.fos-socsol.be of bel naar 02 552 03 00.

Dag van de Internationale Solidariteit

29 oktober, vanaf 13u00,
muziekcentrum Dranouter
Koffietafel / avondmaal / debat met
Marleen Temmerman / fotoreportage
Cubareis / optredens
Prijs: activiteit & maaltijd 15 euro
Inschrijven via 056 26 82 79
of prov.sec@abvv-wvl.be
Org. ABVV West-Vlaanderen
[Zie pagina 7]

Informatieve latino-kookworkshop

15 november, 19u00,
Educatief Centrum VIAC,
Fabriekstraat 3, Liedekerke

Op culinaire reis naar Ecuador!
Prijs? 25 euro lid FSMB of
VIVA-pashouder, € 32 gewoon tarief
Inschrijven via viva-svv@fsmb.be
of tel. 02 546 14 01
Org. VIVA-SVV Brabant [zie pagina 8]

Proeven van Zuid-Afrika op een andere manier

18 november om 19u00, Moysoncentrum, Pr. Kennedypark 2, Kortrijk
Inschrijven via
tel. 056 230 357 of 050 447 942
martine.verbrugge@socmut.be of
peggy.vandaele@socmut.be
Prijs? 10 euro met VIVA-pas,
15 euro zonder VIVA-pas
Org. VIVA-SVV West-Vlaanderen

Solidariteitsmaaltijd

20 november, zaal 't Bruggeske,
Hoensebaan 12/2, Kapellen
Inschrijven via
martine.hendrickx@kapellen.be
of tel. 03 660 66 23
Org. fos-kern en GROS Kapellen

Quiz 'Vreemde vragen, gezonde antwoorden'

23 november, zaal Morgenrood,
Mechelsestraat 70, Leuven

30 november, zaal Sacco & Vanzetti,
Zuidstraat 118, Brussel
Quiz over gezondheid wereldwijd
Org. Gezondheid en Vrije Tijd (FSMB)

WIJ VERBRUIKEN ZIJ BETALEN DE REKENING

De opwarming van de aarde leidt in het Zuiden tot meer overstromingen, orkanen en droogte. En als gevolg daarvan: mislukte oogsten, epidemieën, migratie en conflicten. Dat is in grote mate het resultaat van hoe wij hier leven, produceren en consumeren. Maar ook van politieke onwil om het probleem grondig en internationaal aan te pakken. Zo wordt de kloof tussen Noord en Zuid alarmerend groot. Vecht mee tegen dit klimaatonrecht.

STEUN DE KLIMAATACTIE VAN
WWW.11.BE **BE30-0000-0000-1111**

11.11.11
VECHT MEE TEGEN ONRECHT

11.11.11 BIJT ZICH VAST IN HET KLIMAAT

In het Westen heerst de consensus dat een opwarming van twee graden een aanvaardbare kaart is. Die twee graden betekenen echter honger voor 400 miljoen mensen in het Zuiden en watertekort voor drie miljard mensen. Onaanvaardbaar, vindt 11.11.11, de ngo-koppel waartoe ook *fos* behoort. Met haar jaarlijkse campagne vraagt 11.11.11 dan ook aandacht voor de gevolgen van de klimaatverandering in het Zuiden.

Door de klimaatopwarming dreigen we het Zuiden te verliezen. Miljoenen mensen zijn nu al slachtoffer van mislukte oogsten, overstromingen of extreme droogte. Elke extra opwarming maakt dat erger. Hoewel de ontwikkelingslanden het minst bijdragen tot de klimaatopwarming, incasseren zij de grootste klappen. Wij verbruiken, zij betalen de rekening.

Onze eisen zijn duidelijk. Door investeringen in duurzame energie moet de CO₂-uitstoot van de industrielanden met 40% verminderen tegen 2020. We moeten het Zuiden vergoeden voor de schade die het nu

reeds lijdt en het de kans geven zich op een duurzame manier te ontwikkelen. Daarom moeten onze politici dringend tot een verregaand internationaal klimaat-akkoord komen.

WAT KAN JIJ DOEN?

- ❁ Fiets! En hang het plaatje aan je fiets met de boodschap 'Weer een auto minder'!
- ❁ Surf! Op www.klimaatakkoord.be kan je je persoonlijk engagement voor het klimaat bekend maken én politici uitdagen de klimaatproblematiek aan te pakken.
- ❁ Doe mee met de nationale Klimaatactiedag op 28 oktober en verzamel zoveel mogelijk klimaatakkoorden!

